

Halvat lentoliput ja kallis polttoaine söivät kannattavuuden

Yhteenveto vuoden 2008 avainluvuista

- Liikevaihto nousi 3,8 prosenttia 2 262,6 milj. euroon (2 180,5 milj.)
- Matkustajaliikenteen kasvu edellisvuoteen verrattuna 7,8 %, matkustajakäyttöaste laski edellisvuodesta 0,3 prosenttiyksikköä 75,2 %:iin (75,5)
- Lentotoiminnan yksikkötuotot laskivat 3,5 %, yksikkökustannukset pysyivät viime vuoden tasolla
- Liiketappio oli 52,1 milj. euroa (liikevoitto 141,5 milj.)
- Toiminnallinen tulos eli liikevoitto ilman kertaluontoisia eriä, myyntivoittoja ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia oli 6,6 milj. euroa (96,6 milj.) eli 0,3 prosenttia liikevaihdosta
- Tulos ennen veroja oli -56,4 milj. euroa (138,9 milj.)
- Nettovelkaantumisaste vuoden lopussa oli -11,6 % (-22,5) ja leasingvastuilla oikaistu nettovelkaantumisaste 63,2 % (35,1)
- Taseen rahavarat tilikauden lopussa olivat 392,1 milj. euroa (540,1 milj.)
- Omavaraisuusaste 38,1 % (47,0)
- Oma pääoma/osake 6,04 euroa (7,70)
- Tulos/osake -0,33 euroa (1,04)
- Sijoitetun pääoman tuotto -2,5 % (14,2)

Tilinpäätöstiedotteessa vuoden 2007 luvut esiintyvät sulkeissa vuoden 2008 luvun perässä.

Toimitusjohtaja Jukka Hienonen vuosituloksen johdosta:

Lentotoimialan kannattavuus on heikentynyt nopeasti koko vuoden 2008 ajan. Uuteen vuoteen 2009 käydään historiallisen synkissä tunnelmissa. Sekä matkustaja- että rahtikysyntä ovat laskeneet voimakkaasti viime vuoden lopussa. Ennusteiden perusteella trendi jatkuu tänä vuonna.

Kaikista lentoyhtiöistä ei ole selviytyjiksi. Toimiala tulee kokemaan ennennäkemättömän harvennuksen. Suuria toimialajärjestelyjä on jo tapahtunut Euroopassakin. Ostoehdot ovat osoittaneet, että monilla lentoyhtiöillä ei käytännössä ole markkina-arvoa.

Finnairin tilanne pudotuspeliin lähdetessä on vahvempi kuin useimpien muiden. Yhtiön tase- ja kassa-asema ovat vahvat ja strategia on toimiva. Emme ole kuitenkaan immuuneja markkinatilanteen voimakkaille muutoksille.

Yritysassiakkaat ovat leikanneet matkustusbudjettejaan. Toistaiseksi olemme saaneet koneemme kohtalaisen täyteen asiakkaita, mutta aivan liian vaatimattomilla hinnoilla. Maailmanlaajuisesti romahtanut rahtikysyntä näkyy myös meillä.

Finanssikriisi on kuristanut rahoitushanoja kautta linjan. Finnairilla tämä vuosi on suurten laivastoinvestointien vuosi ja työskentelemme hartiavoimin parhaiden mahdollisten rahoitusjärjestelyjen toteutumiseksi.

Alkanut vuosi tulee olemaan sopeutumista kriisitoimialan tilanteeseen. Tehtävämme on huolehtia selviytymisestä edessä olevien pahojen karikoiden yli ja on aivan välttämätöntä säätää kustannusrakenteemme pysyvästi kilpailukykyiselle tasolle. Monet kilpailijammekin ovat tehostaneet toimintaansa ja kirittävät meitä markkinoilla.

Viime vuonna aloitettu 50 miljoonan euron säästöohjelma on toteutettava loppuun asti. Samalla haemme kulurakenteeseen lisää joustavuutta, jotta kustannuksia voidaan sopeuttaa kysynnän ja kapasiteetin vaihteluiden mukaisesti. Mikäli matkustajamäärät alkavat meilläkin laskea, karsimme kapasiteettiamme terveen kysynnän tasolle ja kustannusten on seurattava perässä.

Markkinat ja yleiskatsaus

Vuonna 2008 Finnairin kannattavuus laski selvästi edellisvuodesta vahvasta volyymin kasvusta huolimatta. Toiminnallinen tulos jäi heikoksi. Keskeisimmät syyt olivat alkuvuoden aikana ennätyskorkealle kohonnut polttoaineen hinta ja loppuvuonna voimakkaasti laskenut keskituotto henkilökilometriltä.

Hinnankorotusyrietykset keväällä notkauttivat Finnairin reittilentojen matkustajakäyttöastetta merkittävästi. Yritysmatkustuksen vähentyminen ja siirtyminen halvempiin hintaluokkiin murensivat lentolippujen keskituottoa nopeasti. Kustannusrakenteen sopeuttamiseen ei kyetty vastaavasti. Yleensä vahvat toinen ja kolmas vuosineljännes kärsivät näistä tekijöistä. Laskeva kannattavuuskehitys jatkui viimeisellä neljänneksellä ja vei toiminnallisen tuloksen selvästi tappiolle.

Lentoliikenteessä vuosi 2008 noudatteli yleisen talouskehityksen profilia, joskin hieman etupainotteisesti. Alkuvuosi oli vielä vahvan kasvun aikaa, mutta kysyntäkehitys heikkeni sekä määrällisesti että rakenteeltaan loppuvuotta kohden.

Koko vuoden tarkastelussa eurooppalaisten lentoyhtiöiden (AEA) myydyt henkilökilometrit kasvoivat vain runsaan prosentin edellisvuodesta. Tarjonnan kasvu oli noin kolme prosenttia. Muutos alkuvuoden kasvuluvuista liikennesuoritteen ja kapasiteetin vähentymiseen loppuvuonna oli voimakas.

Finnairin liikenne kasvoi viime vuonna eurooppalaista keskitasoa selvästi voimakkaammin Aasian-panostusten vuoksi. Finnairin matkustajakäyttöaste pysyi kapasiteettillisäyksistä huolimatta kuitenkin lähes edellisvuoden tasolla.

Vuonna 2008 Finnair kuljetti Aasian-liikenteessä 1,3 miljoonaa matkustajaa. Aasian-liikenteen kasvu oli runsaat 16 prosenttia edellisvuodesta. Reittiliikenne kasvoi

kokonaisuudessaan runsaat kuusi prosenttia ja lomalennot yli 12 prosenttia. Suoritteiden näkökulmasta Finnair on edelleen kasvuyhtiö.

Reittiliikenteen kapasiteettia on jo leikattu alkuperäisistä suunnitelmista lähes kymmenen prosenttia. Vuoden 2009 henkilökilometritarjonta on vähintään kolme prosenttia alle vuoden 2008 tason. Nykyisen kysyntäkehityksen jatkuessa kapasiteettileikkauksia jatketaan.

Lomaliikenteessä vuosi 2008 oli suhdannesyklin huippuvuosi. Hyvän kysynnän ansiosta Lomalentojen kapasiteettia lisättiin 10 prosenttia. Talvikaudeksi 2008/09 vuokrattiin Espanjasta laajarunkokone miehistöineen Thaimaan Phuketin suoria välilaskuttomia lentoja varten. Kun Aurinkomatkat pystyi myymään oman tuotantonsa lähes kokonaan esitehintaan ilman viime hetken alennuksia ja vaikka öljyn hinta kiipesi ennätystasolle, liiketoiminta-alueen tulos nousi historian parhaaksi. Aurinkomatkojen oma valmismatkatuotanto, myynti ja markkinointi aloitettiin Venäjällä.

Syksyyn asti ennätyskorkealla pysynyt polttoaineen hinta nosti tehokkaasta suojauspolitiikasta huolimatta Finnairin polttoainekustannuksia noin 26 prosenttia. Huipputasosta alentunut kerosiinin hinta laskee polttoainekustannuksia viiveellä.

Lentorahtiliikenne Finnairin Aasian-lennoilla kasvoi kapasiteetin lisäyksen myötä viime vuoden syyskuuhun asti, jolloin keväällä alkanut maailmanlaajuinen rahtikysynnän lasku heijastui viimeisellä neljänneksellä myös Finnairin rahtikysyntään. Lentorahtiliikenteessä nähtiin vuoden lopussa noin 20 prosentin lasku.

Viime vuoden toukokuussa Finnair-konsernissa aloitettu 50 miljoonan euron tehostamisohjelma on edennyt suunnitelman mukaisesti. Osana ohjelmaa toteutettiin yt-neuvottelut toisen vuosipuoliskon aikana. Neuvottelujen tuloksena Finnair-konsernista on irtisanottu noin 120 henkilöä ja runsaat 3 000 henkilöä lomautetaan tämän vuoden aikana pääosin 2-3 viikoksi. Kannattavuuden heikentyminen ja kapasiteettileikkaukset edellyttävät uuden vastaavan suuruisen ohjelman käynnistämistä mahdollisimman pian.

Finnairin laivastouudistus etenee suunnitelman mukaisesti. Viime vuonna hankittiin kaksi uutta kaukoliikenteen Airbus A340 -konetta. Tänä vuonna Finnairin laivastoon liittyy viisi uutta Airbus A330-laajarunkokonetta, jotka korvaavat Boeing MD-11 -koneet seuraavan runsaan vuoden aikana. Ensi vuoden alkupuolella Finnairilla on yksi moderneimpia laivastoja maailmassa.

Laivaston investointiohjelman rahoittamiseksi järjestettiin joulukuussa 2007 nykyisille osakkeenomistajille suunnattu 248 miljoonan euron osakeanti. Lisäksi Finnairilla on varmistettuja luottolupauksia 300 miljoonan euron arvosta.

Taloudellinen tulos 1.10.–31.12.2008

Liikevaihto nousi vuoden viimeisellä neljänneksellä 2,0 prosenttia ja oli 580,3 milj. euroa (568,7 milj.). Konsernin toiminnallinen liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, käyttömaksuuden myyntivoittoja ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia heikkeni lähes 37 miljoonaa euroa -12,5 milj. euroon (24,4 milj. euroa). Oikaistu liikevoittomarginaali oli -2,2 prosenttia (4,3). Tulos ennen veroja oli -60,8 milj. euroa

(35,2 milj. euroa). Johdannaisten käyvän arvon muutoksista kirjattiin viimeisen neljänneksen tulokseen 43,8 miljoonan euron tulosta heikentävä erä, jolla ei ole rahavirtavaikutusta. Arvonmuutos sisältyy tuloslaskelman Muut kulut -erään.

Loka-joulukuussa Finnairin matkustajaliikenteen kapasiteettia kasvatettiin 7,3 prosenttia ja myytyjen henkilökilometriä määrä kasvoi 10,5 prosenttia. Aasianliikenne kasvoi 13,9 prosenttia. Koko liikenteen matkustajakäyttöaste nousi edellisvuodesta 2,3 prosenttiyksikköä 76,7 prosenttiin. Kuljetetun rahdin määrä laski 13,2 prosenttia.

Reitti- ja lomaliikenteen yhteenlasketut yksikkötuotot henkilökilometriä kohti laskivat 8,5 prosenttia kysynnän siirryttyä halvempiin hintaluokkiin. Tuotto matkustajaa kohden laski 2,7 prosenttia. Rahtiliikenteen yksikkötuotot tonnikipometrilta laskivat 1,8 prosenttia. Matkustaja- ja rahtiliikenteen painotettu yksikkötuotto tonnikipometrilta laski 4,7 prosenttia.

Euromääräiset toimintakulut ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia nousivat jakson aikana 8,2 prosenttia. Lentotoiminnan yksikkökustannukset nousivat 5,2 prosenttia.

Kaluston aineosto- ja huoltokulut kaksinkertaistuivat viimeisen neljänneksen aikana. Erään kirjattiin lisääntyneitä huoltovaroja sekä ylimääräisiä poistoja DC-10 varaosavarastosta konetyypin huoltovalmiudesta luopumisen yhteydessä. Lisäksi kaluston aineostojen ja huollon sekä poistojen kirjausmenettelyä tarkistettiin viimeisellä neljänneksellä kertaluonteisesti koko vuoden osalta. Kaluston aineostoihin ja huoltoon kirjattiin noin kuuden miljoonan euron erä, joka aiemmin oli kirjattu poistoihin. Poistojen vähenemiseen edellisvuodesta vaikutti myös vuonna 2007 tehty lisäpoisto FlyNordicin Boeing MD-80 -kalustosta.

Muut vuokrat nousivat 35,9 prosenttia, mikä johtui pääosin Air Europelta vuokratusta Airbus A330 -kapasiteetista. Kapasiteettia käytetään Phuketin-lomalentoihin talvikaudella 2008–2009.

Taloudellinen tulos 1.1. – 31.12.2008

Vuoden 2007 vertailuluvut sisältävät heinäkuussa 2007 myydyin FlyNordicin talous- ja suoriteluvut kuuden ensimmäisen kuukauden osalta.

Vuonna 2008 liikevaihto nousi 3,8 prosenttia 2 262,6 miljoonaan euroon (2 180,5 milj.). Vertailukelpoinen liikevaihdon kasvu ilman FlyNordicia oli 5,7 prosenttia. Konsernin toiminnallinen liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia laski edellisvuodesta noin 90 miljoonaa euroa 6,6 miljoonaan euroon (96,6 milj.). Oikaistu liikevoittomarginaali oli 0,3 prosenttia (4,4). Tulos ennen veroja oli -56,4 miljoonaa euroa (138,9 milj.). Johdannaisten käyvän arvon muutoksilla oli vuoden 2008 raportoituun tulokseen 57,4 miljoonaa euroa heikentävä vaikutus. Liiketoiminnan nettorahavirta laski viime vuonna 301,8 miljoonasta eurosta 120,2 miljoonaan euroon. Vuoden 2008 tulos osaketta kohden oli -0,33 euroa (1,04).

Vuonna 2008 Finnair kuljetti loma- ja reittiliikenteessä yhteensä 8,3 miljoonaa matkustajaa. Matkustajaliikenteen kapasiteettia lisättiin 8,3 prosenttia ja myytyjen henkilökilometrien määrä kasvoi 7,8 prosenttia, Aasian-liikenteen kysyntä nousi 16,5 prosenttia. Koko liikenteen matkustajakäyttöaste laski edellisvuodesta 0,3 prosenttia 75,2 prosenttiin. Kuljetetun rahdin määrä kasvoi edellisvuodesta 3,5 prosenttia.

Konsernin matkustajaliikenteen yhteenlasketut yksikkötuotot henkilökilometritä laskivat 4,6 prosenttia. Tuotto matkustajaa kohden nousi 7,7 prosenttia. Rahtiliikenteen yksikkötuotot tonnikipometritä nousivat 5,4 prosenttia. Matkustaja- ja rahtiliikenteen painotettu yksikkötuotto tonnikipometritä laski 3,5 prosenttia.

Euromääräiset toimintakulut ilman kertaluonteisia eriä, käyttöomaisuuden myyntivoittoa ja johdannaisten käyvän arvon muutoksia nousivat viime vuonna 9,3 prosenttia. Lentotoiminnan yksikkökustannukset tarjottua tonnikipometriä kohden pysyivät viime vuoden tasolla. Polttoainekustannukset nousivat viime vuonna 25,7 prosenttia. Polttoainekulut eliminoituina yksikkökustannukset laskivat 4,8 prosenttia. Vertailussa polttoainekuluiksi on huomioitu myös suojauslaskennan piiriin kuulumattomat, realisoituneet suojausvoitot ja -tappiot, jotka on kirjattu tuloslaskelman Muut kulut -erään.

Kaluston aineosto- ja huoltokulut nousivat viime vuonna 25,3 prosenttia. Kustannusten kasvun pääasiallisina syinä ovat Finnairin laivaston kasvun myötä lisääntyneet materiaali-, työkalu-, moottori- ja laitehankinnat. Kustannuksia ovat lisänneet myös joidenkin lentokoneiden takuuajkojen päättymisen sekä materiaali- ja alihankintahintojen yleinen nousu sekä huoltovaraukset ja vaihto-omaisuuden alaskirjaukset.

Valmismatkatuotantokulujen 15,2 prosentin nousuun vaikuttaa ennen muuta vuonna 2007 hankittujen pietarilaisen Calypso-matkatoimiston ja virolaisen Horizon-matkanjärjestäjän liiketoimintojen liittyminen osaksi Aurinkomatkoja. Myös volyymikasvu on nostanut kustannuksia.

Henkilöstökulut ovat kokonaisuutena pysyneet edellisvuoden tasolla. Palkkakustannukset ovat nousseet kuitenkin keskimäärin noin viisi prosenttia työntekijää kohden. Vastaavasti henkilökuluja ei ole kuormittanut tänä vuonna samassa määrin voitto- ja kannustinpalkkiovaraukset, joita vuonna 2007 tehtiin noin 30 miljoonaa euroa ja viime vuonna runsaat 11 miljoonaa euroa lähinnä laatu- ja täsmällisyyssmittareihin perustuen.

Investoinnit, rahoitus ja riskienhallinta

Investoinnit vuonna 2008 olivat 232,8 miljoonaa euroa (326,3 milj. euroa). Investointeihin sisältyy kaksi Airbus A340 -laajarunkokonetta sekä kaksi Embraer 190 -konetta. Ennakkomaksut mukaan lukien lentokalusto- ja liitännäisinvestointien rahavirtavaikutus viime vuonna oli noin 160 miljoonaa euroa. Uusien lentokoneiden hankintaohjelman ja liitännäisinvestointien rahavirtavaikutus vuonna 2009 on runsaat 400 ja vuonna 2010 vähintään 300 miljoonaa euroa. Lopullinen investointien määrä riippuu siitä, mikä määrä lentokoneista hankitaan operatiivisella leasingsopimuksella.

Finnair neuvottelee operatiivisista leasingsopimuksista eri osapuolien kanssa vuoden 2009 aikana toimitettavien lentokoneiden myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelystä.

Vuoden lopussa taseen rahavarat olivat 392,1 miljoonaa euroa (540,1 milj.). Yhtiön kassa-asema on pidetty vahvana edessä olevien investointien vuoksi. Vuoden 2007 lopulla järjestetyn osakeannin lisäksi yhtiön rahoitusasemaa on vahvistettu luottojärjestelyillä.

Sovittujen, mutta toistaiseksi käyttämättömien luottolupausten määrä on yhteensä noin 300 miljoonaa euroa, joka sisältää lokakuussa saadun 60 miljoonan dollarin luottolupausten Pohjoismaiden Investointipankilta (NIB). Tämän lisäksi Finnairilla on Euroopan Investointipankilta 250 miljoonan euron luottolupaus ja työeläkeyhtiö Ilmariselta yli 400 miljoonan euron rahastoitujen eläkevarojen takaisinlainausmahdollisuus, jotka molemmat edellyttävät pankkitakausta. Rahoituksellista joustoa saadaan myös 100 miljoonan euron yritystodistusohjelmalla.

Velkaantumisaste (gearing) vuoden lopussa oli -11,6 prosenttia (-22,5) eli yhtiö oli nettovelaton. Leasingvastuilla oikaistu nettovelkaantumisaste oli 63,2 prosenttia (35,1). Omavaraisuusaste oli 38,1 prosenttia (47,0).

Finnairin hallituksen hyväksymän rahoituksen riskienhallintapolitiikan mukaisesti yhtiö on suojannut reittiliikenteen lentopetroliostoista 75 prosenttia seuraavat kuusi kuukautta ja tämän jälkeen seuraavat 24 kuukautta alenevalla suojausasteella. Finnair Lomalennot hintasuojaa sovitun liikenneohjelman mukaista polttoaineen kulutusta suojauspolitiikan puitteissa. Polttoaineen hintasuojauksen instrumenttina käytetään pääosin lentopetrolin ja kaasunöljyn (gasoil) hintaan sidottuja johdannaisia.

IFRS-säännösten mukaisesti Finnairin tuloslaskelman Muut kulut -erään sisältyy myöhemmin erääntyvien johdannaisten käyvän arvon muutos vuosineljänneksen aikana. Kyseessä on IFRS-tilinpäätöskäytännön mukainen arvostustappio, joka ei ole realisoitunut eikä sillä ole rahavirtavaikutusta. Loka-joulukuussa johdannaisten käyvän arvon muutos oli -43,8 miljoonaa euroa, kun se tammi-joulukuussa oli -57,4 miljoonaa euroa.

Toiminnalliseen liikevoittoon sisältyy tammi-joulukuussa 62,8 miljoonaa euroa johdannaisten realisoituneita tuottoja, jotka ovat näkyneet pääosin tuloslaskelman polttoainerivillä ja osin Muut kulut -erässä. Luku sisältää sekä valuutta- että polttoainejohdannaiset.

Omaan pääomaan sisältyy vaihtelevana eränä suojausrahasto, jonka arvoon öljynhinnan- ja valuuttamuutokset vaikuttavat suoraan. Erän vaikutus tilinpäätöshetkellä oli -110,5 miljoonaa euroa, mikä sisältää valuutta- ja polttoainejohdannaiset sekä vähemmässä määrin muita rahoituseriä vähennettynä laskennallisilla veroilla. Kesäkuussa 2008 vastaava vaikutus oli noin 110 miljoonaa euroa, mikä osoittaa polttoaineen hintavolatiliteetin rajua vaikutusta suojauserien arvostukseen omassa pääomassa.

Yhdysvaltain dollarin heikentyminen suhteessa euroon edellisvuoteen verrattuna on vaikuttanut Finnairin koko vuoden 2008 toiminnalliseen tulokseen positiivisesti.

Valuuttasuojaukset huomioiden vaikutus on 37 miljoonaa euroa. Joulukuun lopussa seuraavan 12 kuukauden suojausaste dollarikorille oli 75 prosenttia.

Osakkeet ja osakepääoma

Finnairin markkina-arvo oli vuoden lopussa 626,6 miljoonaa euroa (1 036,6) ja päätöskurssi oli 4,89 euroa. Vuoden 2008 aikana Finnairin osakkeen ylin kurssi NASDAQ OMX Helsingin pörssissä oli 8,49 euroa (14,35), alin kurssi 3,50 euroa (7,51) ja keskipörssi 6,10 euroa (10,01). Osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingin pörssissä 64,8 miljoonaa (37,7) kappaletta arvoltaan 395,2 miljoonaa euroa (377,2).

Finnairin kaupparekisteriin merkitty osakemäärä oli vuoden lopussa 128 136 115 kappaletta. Suomen valtio omisti Finnairin osakkeista 55,8 prosenttia (55,8), suorien ulkomaisten omistusten ja hallintarekisteröityjen osuus oli 19,5 prosenttia (21,7).

Merkittävä muutos osakkeenomistajissa tapahtui, kun islantilainen FL Group luopui viime vuoden maaliskuussa kokonaan Finnair-omistuksestaan. Yhtiö omisti enimmillään Finnairin osakkeista noin 24 prosenttia, josta se myi noin puolet joulukuussa 2007 ja loput maaliskuussa 2008. Ulkomaisten omistusten osuus Finnairissa oli vuoden lopussa kuitenkin lähes alkuvuoden tasolla. FL Groupin ohella ainoan liputusilmoituksen teki norjalainen Skagen AS, jonka omistus Finnairissa ylitti 1/20 rajan toukokuussa.

Tilikauden alussa Finnairilla oli 151 903 kappaletta aikaisempina vuosina hankittuja omia osakkeita. Finnair hankki 1.1.–17.3.2008 välisenä aikana 598 097 kappaletta omia osakkeita 22.3.2007 pidetyn yhtiökokouksen valtuutuksen perusteella. Varsinainen yhtiökokous 27.3.2008 myönsi hallitukselle uudet valtuudet vuoden ajaksi enintään 5 000 000 oman osakkeen hankkimiseen ja enintään 5 500 000 oman osakkeen luovuttamiseen. Valtuutuksen käsittämien osakkeiden osuus on vähemmän kuin viisi prosenttia yhtiön osakepääomasta. Valtuutuksen nojalla Finnair luovutti vuonna 2008 yhteensä 364 912 omaa osaketta osakepalkkiojärjestelmän 2007–2009 piiriin kuuluville henkilöille vuoden 2007 tuloksen perusteella maksettuna osakepalkkioina. Vuonna 2008 osakkeita osakejärjestelmän piiriin kuuluneilta palautui yhtiölle 2 341 kappaletta. Vuoden 2008 lopussa Finnairin hallussa oli 387 429 omaa osaketta eli 0,30 prosenttia vuoden viimeisen päivän osakemäärästä.

Tarkempi selvitys osakkeesta ja osakepääomasta on vuosikertomuksen Taloudellisessa katsauksessa.

Hallinto

27.3.2008 pidetyssä yhtiökokouksessa Finnair Oyj:n hallitukseen seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun asti kestäväälle kaudelle valittiin entisistä jäsenistä Christoffer Taxell hallituksen puheenjohtajaksi sekä jäseniksi Sigurdur Helgason, Satu Huber, Markku Hyvärinen, Kari Jordan, Ursula Ranin ja Veli Sundbäck. Lisäksi uutena jäsenenä valittiin Pekka Timonen.

Yhtiökokous valitsi varsinaisiksi tilintarkastajiksi KHT Jyri Heikkisen sekä KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n, jossa yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana

toimii Eero Suomela. Varatilintarkastajiksi valittiin KHT Tuomas Honkamäki ja KHT Timo Takalo.

Finnairin Reittiliikenteen johtaja, toimitusjohtajan sijainen Henrik Arle jäi eläkkeelle 31.12.2008. Samassa yhteydessä tehtiin muutoksia Finnair-konsernin organisaatiossa ja johtovastuissa.

Finnair-konsernin talousjohtaja Lasse Heinonen nimitettiin Finnairin toimitusjohtajan sijaiseksi 13.1.2009 alkaen. Heinonen jatkaa edelleen konsernin talousjohtajana. Talous- ja rahoitusyksiköiden lisäksi Lasse Heinoselle raportoivat myös Lentotoimintapalveluihin kuuluvat yksiköt maapalveluja tuottava Northport Oy, Finnair Catering Oy, Finnair Tekniikka sekä Finnair Cargo Oy ja Finnair Cargo Terminal Operations Oy, lentokonelaivastoa hallinnoiva Finnair Aircraft Finance Oy ja kiinteistöpalveluja tuottava Finnair Facilities Management Oy.

1.1.2009 alkaen Finnairin toimitusjohtaja Jukka Hienonen johtaa Reittiliikenneorganisaatiota yhdessä liiketoimintayksikön johtoryhmän kanssa. Lentotoimintaryhmän johtaja Veikko Sievänen toimii lentotoimintaluvan tarkoittamana vastuullisena johtajana (accountable manager). Samalla Sievänen nimitettiin myös konsernin johtoryhmän jäseneksi. Teknisten vastualueiden vastuullisena johtajana (accountable manager) toimii Finnair Tekniikan johtaja Kimmo Soini. Aiemmin Henrik Arlen alaisuudessa ollut operatiivinen riskienhallinta siirtyy toimitusjohtajan alaisuuteen.

Yhteiskuntasuhde- ja viestintäjohtaja Christer Haglund nimitettiin 1.3.2008 johtoryhmän jäseneksi.

Finnairin hallintoperiaatteita on kuvattu tarkemmin vuosikertomuksen Taloudellisessa katsauksessa.

Henkilöstö

Vuoden 2008 aikana Finnair-konsernin henkilömäärä oli keskimäärin 9 595, mikä oli 1,2 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Reittiliikenteessä työskenteli 4 254 ja lomaliikenteessä 464 henkilöä. Tekniikan, catering- ja maapalveluiden yhteenlaskettu henkilöstö oli 3650 ja matkapalveluiden 1078. Muissa toiminnoissa työskenteli 149 henkilöä.

Finnair-konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa ulkomailla noin 770 henkilöä, joista 270 työskenteli Finnairin matkustaja- ja rahtiliikenteen myynti- ja asiakaspalvelutehtävissä. 500 henkilöä on Baltian-maissa ja Venäjällä toimivien matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palveluksessa sekä oppaina Aurinkomatkojen lomakohteissa. Ulkomaan henkilöstö sisältyy konsernin henkilöstön kokonaismäärään.

Kokoaikaisia henkilöstöstä oli 94 prosenttia. Puolet osa-aikaisista oli osittaisella hoitovapaalla olevia työntekijöitä. Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa työskenteli 93 prosenttia. Määräaikaisiin työsuhteisiin lasketaan myös kausiapulaiset. Henkilöstön keski-ikä oli 42 vuotta painottuen 30–50 ikävuosiin. Yli 50-vuotiaita oli runsaat 20 prosenttia ja alle 30-vuotiaita joka kymmenes.

Henkilöstön keskimääräinen palvelusvuosien määrä oli 14. Kolmannes Finnairin henkilöstöstä on ollut konsernin palveluksessa yli 20 vuotta. Näistä lähes puolet on palvellut yli 30 vuotta.

Finnair-konsernin henkilöstössä on naisia ja miehiä yhtä paljon. Johtokuntaan kuuluvista kahdestatoista johtajasta kaksi on naisia. Finnair Oyj:n hallituksen kahdeksasta jäsenestä kaksi on naisia.

Finnairilla on voimassa olevat työehtosopimukset kuuden henkilöstöjärjestön kanssa kevääseen 2010. Ilmailualan Unionin ja Finnairin Teknisten kanssa neuvotellaan kevään 2009 aikana viimeisen sopimusvuoden palkkaratkaisusta.

Lentäjien työehtosopimus päättyi marraskuun 2008 lopussa ja neuvottelut uudesta sopimuksesta ovat olleet käynnissä jo syksystä lähtien. Finnairin lentäjiä edustava Suomen liikennelentäjien liitto (SLL) aloitti työtaistelun 24.1.2009 julistamalla ylityökiellon. Ilmoituksen mukaan työtaistelua jatketaan päivän mittaisilla lakoilla 25.2. alkaen. Suurimmat erimielisyydet työnantajan ja työntekijöiden välillä koskee eläke-etuja, liikkeenjohdon päätöksentekoa sekä työaikajärjestelyjä.

Kesäkuussa 2008 aloitettiin yt-neuvottelut, joiden tavoitteena oli saada aikaan 25 miljoonan euron säästöt henkilöstökuluissa, mikä vastaa noin viittä prosenttia henkilöstön kokonaiskustannuksista. Finnair Cargo Oy ja Finnair Cargo Terminal Operations Oy liittyivät prosessiin mukaan marraskuussa. Yt-prosessi saatiin päätökseen tämän vuoden tammikuussa koskien kaikkia muita henkilöstöryhmiä paitsi lentäjiä, joiden osalta yt-neuvottelut ovat vielä kesken.

Yt-neuvottelujen alkaessa työvoiman vähennystarpeeksi arvioitiin 500 työpaikkaa. Irtisanomisia toteutuu kaikkiaan runsaat 120. Muut säästöt syntyvät pääosin 2-3 viikon lomautuksilla, jotka koskevat runsasta 3 000 henkilöä. Lisäksi henkilöstön määrä vähenee, kun noin 400 määräaikaista työsuhdetta päättyi vuodenvaihteessa tai päättyy kevään aikana.

Pääosin laatumittareihin perustuvaa kannustinpalkkioita vuodelta 2008 arvioidaan maksettavan henkilöstölle 11,2 miljoonaa euroa, mukaan lukien henkilöstösivukulut. Kannustimen toteutumiseen vaikutti yhtenä tekijänä täsmällisyyden merkittävä parantuminen. Konsernitulokseen perustuvien henkilöstön voittopalkkion ja avainhenkilöiden osakepalkkiojärjestelmän kriteerit eivät täyttyneet vuodelta 2008, eikä järjestelmien mukaisia kannustimia makseta.

Muutokset laivastossa

Finnair-konsernin laivastoa hallinnoi Reittiliikenne-liiketoiminta-alueeseen kuuluva Finnair Aircraft Finance Oy. Joulukuun lopussa Finnair-konsernilla oli liikenteessä yhteensä 65 lentokonetta. Finnairin koko laivaston keski-ikä on 6,4 vuotta ja Euroopan-liikenteessä olevan kaluston noin viisi vuotta.

Euroopan- ja kotimaanliikenteen laivasto kasvoi viime vuonna kahdella satapaikkaisella Embraer 190 -koneella. Embraer-koneita on yhteensä 18 ja Airbus A320 -perheen koneita 29. Finnairin laajarunkolaivastoon liittyi viime vuonna kaksi

Airbus A340 -konetta. Yksi Boeing MD-11 -kone poistui Finnairin laivastosta lokakuussa. Finnairilla on yhteensä 11 kaukoliikennekonetta.

Laajarunkokaluston uudistaminen jatkuu vuonna 2009 siten, että uusia Airbus A330-300 -kaukoliikennekoneita hankitaan viisi, vuonna 2010 vähintään kolme. Airbus-koneet korvaavat Finnairin laivastosta poistuvat kuusi Boeing MD-11 -konetta vuoden 2010 maaliskuun loppuun mennessä. Jäljellä olevista yksi on Finnairin omistuksessa ja sen tulevasta myynnistä on sovittu Aeroflot Cargon kanssa. Muut viisi MD-11-koneet ovat vuokrattuja ja niiden sopimukset päättyvät vuoden kuluessa.

Laivastouudistus harmonisoi Finnairin reittiliikennelaivastoa. Konetyyppien väheneminen tehostaa kustannusrakennetta yksinkertaistuvan miehistönkäytön ja huoltotoiminnan ansiosta.

Vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä Finnairin laivastoon liittyy kaksi uutta satapaikkaista Embraer 190 -konetta. Toisaalta kolme pienempää 170-mallin konetta otetaan heikentyneen kysynnän vuoksi pois liikkeestä vuonna 2009, kaksi tammikuussa ja yksi vuosipuoliskon loppupuolella.

Finnair Lomalentojen käytössä olevien Boeing 757 -koneiden vuokrasopimukset ovat voimassa vuoteen 2010, minkä jälkeen niitä voidaan tarvittaessa jatkaa nykyehdoilla kahdesti aina kaksi vuotta kerrallaan. Yhtiö arvioi ennen mahdollista jatkopäätöstä, mikä on tehokkain tapa lomaliikenteen hoitamiseen.

Ympäristö

Finnair ottaa ympäristönäkökohdat huomioon kaikessa toiminnassaan ja päätöksenteossaan. Finnairin ympäristö- ja yhteiskuntavastuu asioita esitellään tarkemmin vuosikertomuksessa ja Finnairin Internet-sivuilla.

EU hyväksyi viime vuonna mallin päästökaupan toteuttamiseksi lentoliikenteessä vuodesta 2012 alkaen. Päästökaupan laskentaperiaatteissa otetaan huomioon polttoaineen kulutus suhteessa tuotettuun suoritteeseen. Finnair pyrkii osana eurooppalaisten lentoyhtiöiden yhteisöä vaikuttamaan, että järjestelmästä tulisi maailmanlaajuinen eikä se vääristäisi toimialan kilpailua.

Finnair on uudistanut lentokalustoaan systemaattisesti vuodesta 1999 lähtien. Euroopan- ja kotimaanliikenteen Airbus A320- ja Embraer-koneperheet edustavat uusinta teknologiaa. Moderni laivasto on ekotehokas sekä hiilidioksidi- että melupäästöjen suhteen.

Finnairin ympäristöjohtajaksi nimitettiin helmikuussa 2008 KTM Kati Ihamäki, jonka tehtävänä on edistää Finnairin ympäristötavoitteiden toteutumista konsernin liiketoiminnassa niin, että Finnair kuuluu johtaviin lentoyhtiöihin ympäristötoiminnassa. Ympäristöjohtajan tehtäviin kuuluvat myös kestävä kehityksen -strategiaan ja päästökauppaan liittyvien hankkeiden koordinointi sekä ympäristöasioiden sisällyttäminen Finnairin kilpailustrategiaan. Elintärkeää yhteiskunta- ja ympäristövastuun hoidolle ovat toimivat sidosryhmäsuhteet sekä viestintä.

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Finnair-konsernin tilinpäätöksen ensisijainen segmenttiraportointi perustuu liiketoiminta-alueisiin. Raportoitavat liiketoiminta-alueet ovat Reittiliikenne, Lomaliikenne, Lentotoimintapalvelut ja Matkapalvelut.

Reittiliikenne

Liiketoiminta-alue vastaa reittimatkustajaliikenteen ja rahdin myynnistä, palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta ja lentokaluston hankintaan sekä rahoittamiseen liittyvistä toiminnoista. Reittiliikenne vuokraa lomaliikenteelle sen tarvitsemat miehistöt ja lentokoneet. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat yksiköt ja yhtiöt ovat Finnair Reittiliikenne, Finnair Cargo Oy, Finnair Cargo Terminal Operations Oy sekä Finnair Aircraft Finance Oy.

Vuonna 2008 liiketoiminta-alueen liikevaihto nousi 3,0 prosenttia ja oli 1 735,7 milj. euroa (1 685,3 milj.). Toiminnallinen liiketappio oli 30,1 milj. euroa (liikevoitto 76,2 milj.).

Reittiliikenteen matkustajamäärä vuonna 2008 oli noin seitsemän miljoonaa. Reittiliikenteen myydyt henkilökilometrit kasvoivat 6,5 prosenttia samalla kun kapasiteettia lisättiin 7,9 prosenttia, mikä heikensi matkustajakäyttöastetta edellisvuodesta yhdellä prosenttiyksiköllä 72 prosenttiin.

Vuonna 2008 matkustajareittiliikenteen yksikkötuotto laski 5,1 prosenttia. Viimeisellä neljänneksellä yksikkötuotto laski 11,7 prosenttia. Yksikkötuottojen alenemiseen vaikutti kysynnän siirtyminen halvempiin hintaluokkiin.

Rahtituotot ovat runsaat kymmenen prosenttia koko reittiliikenteen tuotoista. Rahdin yksikkötuotot reittiliikenteessä vuonna 2008 nousivat 2,4 prosenttia. Reittiliikenteessä kuljetettujen rahtikilojen määrä kasvoi seitsemän prosenttia. Aasian-liikenteessä kuljetetun rahdin määrä nousi edellisvuodesta 14 prosenttia.

Finnairin rahtiliiketoiminnan kannattavuus oli vuonna 2008 hyvä. Keskeisimpänä syynä tulosparannukseen oli hyvänä pysynyt hintataso sekä toiminnan tehokkuuden parantuminen. Viimeisellä neljänneksellä rahtikysyntä kuitenkin heikkeni nopeasti ja tilanteen arvioidaan jatkuvan maailmanlaajuisen taloustilanteen vuoksi myös kuluvana vuonna.

Kansainvälisessä matkustajareittiliikenteessä Finnair on kasvattanut markkinaosuuttaan pääkilpailijoihin verrattuna. Kotimaan liikenteessä Finnairin markkinaosuus on laskenut johtuen ensisijaisesti lyhyiden reittien leikkauksista kotimaan liikenteessä. Tämä on kuitenkin parantanut matkustajakäyttöastetta ja kannattavuutta.

Vuoden 2008 aikana reittiliikenteen lentojen saapumistäsmällisyys parani hieman edellisvuodesta 80,8 prosenttiin (80,4). Finnairin lentojen täsmällisyys oli viime vuoden alussa toimialan vertailussa heikko. Monilla toimilla täsmällisyys saatiin

vuoden kuluessa jälleen erinomaiselle tasolle eurooppalaisten lentoyhtiöiden kärkiryhmään.

Virolaisen tytäryhtiön Aeron toiminta lopetettiin vuoden 2008 alussa ja kaikki seitsemän ATR 72 -potkuriturbiinikonetta on myyty. Samalla päättyi Finnairin potkuriliikenne, joka on jatkunut yhtäjaksoisena vuodesta 1924.

Lomaliikenne

Liiketoiminta-alue koostuu Finnairin lomalentotoiminnasta ja Aurinkomatkat - valmismatkatyhtiöstä, sen Virossa toimivasta tytäryhtiöstä Horizon Travelista ja Pietarissa toimivista tytäryhtiöstä Calypsosta sekä Suomessa toimivasta nuorisomatkailuun keskittyvästä takeOFF-brandistä. Aurinkomatkat on Suomen suurin matkanjärjestäjä 37 prosentin markkinaosuudella. Finnair Lomalennoilla on vahva markkinajohtajuus lomamatkustukseen liittyvissä lennoissa ja sen asiakkaina on kaikki Suomen suurimmat matkanjärjestäjät. Matkanjärjestäjät ostavat valmismatkatuotantoaan varten käyttöönsä haluamansa lentosarjat lomakohteisiin kesä- tai talviliikennekausiksi.

Vuosi 2008 oli lomamatkailun huippuvuosi. Suomesta tehtiin 989 000 valmismatkaa lentäen ulkomaille, mikä on 3,3 prosenttia edellisvuotista enemmän. Runsaat 23 prosenttia matkoista tehtiin Kanarialle. Thaimaan osuus on noussut kymmeneen prosenttiin. Finanssikriisin seurauksena valmismatkojen kysyntä heikkeni syksyllä selvästi Viron ja Venäjän markkinoilla.

Hyvän kysynnän ansiosta liiketoiminta-alueen vuoden 2008 liikevaihto nousi 11,0 prosenttia 454,6 milj. euroon. Toiminnallinen liikevoitto nousi 10,3 prosenttia ja oli kaikkien aikojen paras 26,7 milj. euroa (24,2 milj. euroa), mikä vastaa 5,9 prosenttia liikevaihdosta. Tulosta rasittaa Aurinkomatkojen valmismatkatuotannon aloittamiskustannukset Venäjällä sekä ennätyskorkealle noussut lentopetrolin hinta.

Vuonna 2008 Finnair Lomalennoilla oli runsaat 1,3 miljoonaa matkustajaa, mikä on noin kymmenen prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Oman Boeing 757 - laivaston lisäksi Lomalennot vuokrasi Air Europalta 299-paikkaisen Airbus A330 - laajarunkokoneen miehistöineen Thaimaan Phuketin lentoja varten talvikaudeksi 2008/09. Talvikaudella Aasiaan lennetään yhteensä 14 viikkovuoroa, joista kuusi vuokrakapasiteetilla. Tarjottujen henkilökilometrien määrä kasvoi 9,7 prosenttia. Talvikauden kaukoliikenteen osuuden kasvaessa myydyissä henkilökilometreissä laskettu suorite nousi 12,4 prosenttia edellisvuodesta. Lomalentojen matkustajakäyttöaste parani siten 2,1 prosenttiyksikköä 88,1 prosenttiin.

Internetissä kuluttajille ennakoon tapahtuva lisäpalveluiden, kuten halutun istumapaikan tai ateriakokonaisuuden myynti, sekä myynti lennoilla kasvoivat asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Finnair on sopinut matkanjärjestäjien kanssa tilauslennoille kiinteät hinnat ja varautuu polttoaineriskiin hintasuojausilla konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti.

Aurinkomatkoille vuosi 2008 oli ennätysvuosi. Hyvä kysyntä ja Suomessa vallinnut huono kesäsää näkyivät liikevaihdon kasvuna, kun myynnissä ei jouduttu

turvautumaan viime hetken alennuksiin. Myös talven 2008/09 matkojen myynti sujui hyvin. Aurinkomatkojen matkustajamäärä kasvoi viime vuodesta 3,7 prosenttia 345 000:een. Täyttöaste ja tulos nousivat ennätystasolle. Virossa Horizon kasvatti matkustajamääräänsä yli 17 prosenttia muiden matkanjärjestäjien supistaessa tarjontaansa, mutta sen tulos jäi Futura-lentoyhtiön konkurssin takia tappiolliseksi.

Vuoden alussa Aurinkomatkat osti Pietarista Calypso-nimisen matkatoimiston. Yhtiötä on käytetty alustana ja jakelukanavana oman valmismatkatuotannon käynnistämiseksi Venäjällä. Ensimmäisenä kesä-talvi tuotantokautena Aurinkomatkat tuotti Venäjällä runsaat 10 000 lentäen tehtyä valmismatkaa ulkomaille täyttöasteen noustessa vuoden lopussa jo 84 prosenttiin. Yhteistyökumppanina on Rossiya Airlines. Aurinkomatkojen asiakastytyväisyys on Venäjällä hyvällä tasolla.

Lentotoimintapalvelut

Liiketoiminta-alue koostuu lentokoneiden huoltopalveluista, maapalveluista sekä konsernin cateringtoiminnoista. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat myös valtaosa konsernin kiinteistöomaisuudesta sekä operatiiviseen toimintaan liittyvien kiinteistöjen hallinnoinnin ja ylläpidon sekä toimitilapalvelujen hankinta. Lentotoimintapalvelujen liiketoiminta koostuu pääosin konsernin sisäisestä palvelutuotannosta. Liiketoiminta-alueen liikevaihdosta 24 prosenttia muodostuu konsernin ulkopuolisesta liiketoiminnasta.

Vuonna 2008 Lentotoimintapalveluiden liikevaihto nousi 2,7 prosenttia 445,8 milj. euroon. Toiminnallinen liikevoitto nousi edellisvuodesta 34 prosenttia ja oli 13,8 milj. euroa (10,3 milj. euroa).

Catering-liiketoiminta on lentotoimintapalveluista kannattavinta. Toiminta jakautuu ateriavalmistukseen ja siihen liittyvään logistiikkaan sekä travel retail -toimintoihin, johon kuuluvat lennoilla tapahtuva myynti ennakkotilauspalveluineen ja lentoasemamyymälät Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Molemmat liiketoiminnan alueet kasvattivat liikevaihtoaan ja paransivat tulostaan. Catering-toiminnoissa on tehostettu tuotantoa samalla kun Finnair Catering sai uudet toimitilat viime vuoden alussa.

Finnair Tekniikan toiminnallinen liiketulos oli viime vuonna tappiollinen. Tulokseen kirjattiin Gemini Air Cargo -asiakkuusyhtiön konkurssista johtuen vajaat kolme miljoonaa euroa luottotappioita sekä varaston alaskirjauksia.

Finnair Tekniikan pitkän ajan toimintakyvyille ja kannattavuudelle on tärkeää, että yksiköllä on myös konsernin ulkopuolisia asiakkaita. Finnair Tekniikka teki alkuvuonna 2008 huoltosopimuksen Aerflotin kanssa vuoteen 2016 asti. Sopimuksen arvoksi arvioidaan noin 200 miljoonaa euroa.

Maapalveluja tuottava Northport Oy on edelleen tappiollinen. Maapalvelutoiminnan laatu on kuitenkin parantunut merkittävästi edellisestä vuodesta.

Matkapalvelut

Liiketoiminta-alue koostuu konsernin matkatoimistoista; Areasta sekä Suomen Matkatoimistosta ja sen Baltian maissa toimivasta tytäryhtiöstä Estravelista sekä matkatoimistojärjestelmiä integroivasta ja matkailun varausjärjestelmää myyvistä Amadeus Finland Oy:sta.

Suomen Matkatoimisto (SMT) ja Area ovat Suomen johtavia matkatoimistoja ja Estravel, joka täytti elokuussa 20 vuotta, on Baltian johtavia matkatoimistoja. Yhtiöt menestyivät hyvin pohjoismaisessa liikematkustajien asiakastytyväisyystutkimuksessa.

SMT:n lopetettua oma, elinkaaren loppuun tullut Etumatkat-kaupunkilomatuotantonsa liiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2008 laski 5,3 prosenttia 77,9 milj. euroon (82,3 milj. euroa). Syksyllä taantuma näkyi liikematkustuksen merkittävänä supistumisena, mikä näkyi matkatoimistojen myynissä ja tuloksessa. Toiminnallinen liikevoitto laski 2,1 milj. euroon (2,9 milj. euroa).

Matkatoimistojen jakelu siirtyi internetiin. Online-matkatoimistot ovat voittaneet markkinaosuutta, mutta Area on Suomen suurin perinteinen matkatoimisto verkossa. Lähes neljännes yhtiön myynnistä tulee verkon kautta. Automatisoinnin avulla haetaan tehokkuutta yritysten matkapalvelujen tuottamiseen.

SMT-konserniin kuuluva Estravel menestyy edelleen hyvin Baltiassa. Ensimmäisen kerran näillä markkinoilla matkustus väheni viime vuonna ja katteet supistuivat. Virossa yhtiön markkinaosuus on 40 prosenttia.

Matkapalveluihin kuuluva, matkanvaraus- ja tietojärjestelmäpalveluja matkatoimistoille tarjoava Amadeus Finland toi markkinoille monia uusia yritysten ja matkatoimistojen matkanhallintaan liittyviä palveluita. Hotellitarjontaa Amadeuksen varausjärjestelmässä lisättiin. Suomalaisten lentomatkustuksen volyyymikasvu kasvatti yhtiön liikevaihtoa.

Lentoliikenteen palvelut ja tuotteet

Finnairin reittiverkostoa on viime vuosina kehitetty palvelemaan Helsingin kautta kulkevaa Euroopan ja Aasian välistä liikennettä. Samalla suomalaisille tarjoutuu tehokkaat ja monipuoliset yhteydet maailmalle.

Finnairilla on 60 viikoittaista välilaskutonta reittilentoa kymmeneen Aasian-kohteeseen. Finnair aloitti kesäkuussa välilaskuttomat lennot Etelä-Korean pääkaupunkiin Souliin. Soulin-reittiä liikennöidään talvella neljästi viikossa. Muut Finnairin Aasian-kohteet ovat Bangkok, Delhi, Mumbai, Hongkong, Nagoya, Osaka, Peking ja Shanghai ja Tokio. Kantonin-reitti lopetettiin lokakuun lopulla. Kantonin aluetta palvelee päivittäisellä yhteydellä Hongkongiin.

Finnairin Aasian-verkoston kytkeytyy 45 Euroopan- ja 13 kotimaan kohdetta. Samalla tarjotaan runsas valikoima suoria yhteyksiä Suomesta muualle Eurooppaan.

Finnair aloitti syyskuun alussa reittilennot Helsingistä Uralilla sijaitsevaan Jekaterinburgiin. Airbus A319 -koneilla kolmesti viikossa lennettävä reitti on Moskovan ja Pietarin jälkeen kolmas reittilentokohde Venäjällä. Finnair lentää reittiä yhteistyössä Ural Airlinesin kanssa. Kolmen tunnin lentoaika sekä jatko yhteydet nopeilla vaihtoajoilla reitin molemmissa päissä tekevät reitistä erittäin kilpailukykyisen sekä Venäjällä, Pohjoismaissa että muualla Euroopassa.

Lomalentojen laivasto koostuu seitsemästä Boeing 757 -koneesta. Kasvaneen kysynnän tarpeisiin Finnair Lomalennot on vuokrannut kuluvaan talvikauteksi Airbus A330 -laajarunkokoneen, jolla lennetään välilaskuttomat lennot Thaimaan Phuketiin. Kesäkaudella Lomalennot lentää tilauslentoliikenteen lisäksi niin sanottuja lomareittejä muun muassa Bostoniin ja Torontoon.

Lokakuussa Finnair ja sen **oneworld**-allianssikumppani British Airways aloittivat yhteistyölennot Thaimaan Bangkokin ja Australian Sydneyn välillä. Joulukuussa puolestaan kerrottiin Brysselin-vuorojen määrän kasvattamisesta. Tammikuusta alkaen Brysseliin lennetään 25 kertaa viikossa. Uusi yöpyvä vuoro palvelee hyvin erityisesti liikematkustajia Brysselistä Helsinkiin.

Finnair aloittaa suorat lennot Turkin Istanbuliin maaliskuussa 2009. Lennot käynnistyvät kahdella viikoittaisella lennolla ja vuorojen määrä kaksinkertaistuu maaliskuun lopussa. Turkista on Istanbulin-reitin myötä hyvät yhteydet Helsingin kautta Skandinaviaan, Baltiaan ja Finnairin Aasian-verkoston sekä takaisin.

Joulukuussa tehdyn auditoinnin perusteella Skytrax luokitteli Finnairin neljän tähden yhtiöksi viisiportaisella asteikolla. Finnair oli aiemmin arvioitu kolmen tähden yhtiöksi. Skytrax on kansainvälinen tutkimusyriety, joka arvioi maailman kaupallisia lentoyhtiöitä ja niiden palveluita yksityiskohtaisesti.

Kesäkuun 2008 alussa lentoliikenteessä siirryttiin maailmanlaajuisesti sähköisen lentolipun eli e-lipun käyttöön kaikilla matkoilla. Finnair on ollut e-lipun käyttöönotossa kärkiyhtiöitä. E-lipun käyttö on taloudellisempaa kuin paperilippujen käyttö.

Finnairin kasvava kansainvälinen kysyntä on luonut tarpeen palvella yhä laajemmin paikallisilla kielillä eri markkinapaikoilla. Joulukuun lopussa Finnair avasi www-sivut myös espanjan-, italian-, ranskan-, venäjän- ja kiinankielellä. Finnairin kielivalikoima palvelee noin 3,3 miljardia ihmistä. Finnair tarjoaa internet-sivujen varauspalvelun nyt yhteensä 11 kielellä. Uusien kielten lisäksi www-sivut ovat suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, japaniksi, koreaksi ja saksaksi. Internetin välityksellä myydään nyt noin viidennes Finnairin lipuista ja osuuden odotetaan kasvavan.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Rahoitusmarkkinoiden kiristyminen on nostanut toteutuvaa rahoituskustannusta ennakoitua korkeammaksi. Rahoituksen saatavuus on vaikeutunut, mutta rahoituksen riittävyttä ei kuitenkaan pidetä riskinä vuoden 2009 aikana.

Riskinä uusien koneiden hankinnassa on, että kysyntä laskee voimakkaammin kuin kapasiteettia voidaan mielekkäästi vähentää. Finnairin lomaliikenteen seitsemän

Boeing 757 -koneiden vuokrasopimukset päättyvät vuonna 2010, jolloin voidaan optimoida laivaston koko kysyntäennusteiden mukaiseksi.

Polttoainekustannukset ovat noin viidenneksen konsernin kokonaiskustannuksista ja öljyn hinnan viimeaikaisesta laskusta huolimatta yksi merkittävimmistä kustannusten epävarmuustekijöitä. Myös valuuttamuutokset muodostavat riskin. Finnair varautuu polttoaineen ja valuuttakurssien heilahteluja vastaan tekemällä optio- ja termiinisopimuksia. Myös suojausjärjestelyjen kustannusten nousu muodostaa riskin.

Finnairin yli 70 prosentin suojausaste seuraavan puolen vuoden aikana hidastaa öljyn hinnan laskun hyödyn siirtymistä yhtiön polttoainekustannuksiin. Finnairin suhteelliseen kustannuskilpailuasemaan vaikuttaa myös kilpailijoiden polttoaineen suojauspolitiikka. Keskeiset kilpailijat noudattavat suojauspolitiikassaan samantyyppisiä periaatteita kuin Finnair.

Maailmanlaajuisen laskusuhdanteen syveneminen saattaa laskea voimakkaasti kysyntää ja keskituottoja matkustaja- ja rahtiliikenteessä. Varauksikannan lyhyden takia kyky ennustaa pitkälle tulevaisuuteen on heikko. Yhden prosenttiyksikön muutos matkustajakäyttöasteessa vaikuttaa noin 15 miljoonaa euroa konsernin liiketulokseen. Yhden prosentin muutos matkustajaliikenteen keskituotossa vaikuttaa niin ikään noin 15 miljoonaa euroa konsernin liiketulokseen.

Bruttokansantuotteen kehitys vaikuttaa lentoliikenteen matkustaja- ja rahtikysynnän kehitykseen. Kotimaisen kuluttajaluottamuksen heikentyminen saattaa vaikuttaa laskevasti lomaliikenteen ja reittiliikenteen vapaa-ajan matkojen kysyntään.

Vuosineljänneksen tuloskehityksen tarkastelussa on syytä ottaa huomioon, että pääsiäinen, joka vähentää korkeahintaisempaa liikematkustusta, ajoittuu tänä vuonna toiselle vuosineljännekselle, kun se viime vuonna oli ensimmäisellä neljänneksellä. Kiinalainen uusi vuosi saattaa vaikuttaa Finnairin kysyntää heikentävästi kiinankielisillä matkustajamarkkinoilla.

Neuvottelut 30.11.2008 päättyneestä lentäjien työehtosopimuksesta ovat käynnissä ja tilanne aiheuttaa työtaisteluriskin. Finnairin liikenteen pysähtyminen aiheuttaa arviolta noin kolmen miljoonan euron päivittäiset tappiot. Lisäksi liikenteen häiriöiden luoma epävarmuus heijastuu kielteisesti myös lakkoa ympäröivien päivien kysyntään.

Näkymät

Alkaneesta vuodesta arvioidaan tulevan vaikea lentoyhtiöiden talouskehitykselle. Kehitys tulee muokkaamaan toimialan rakenteita konkurssien ja fuusioiden kautta. Finnair seuraa aktiivisesti toimialan uudelleenjärjestelyjä.

Finnair pitää kiinni Aasian-strategiastaan. Reittiliikenteen pitkän ajan tavoitteena on kasvaa Euroopan ja Aasian välisessä liikenteessä käyttäen Helsinkiä maantieteellisesti ja liikenteellisesti ihanteellisena koneenvaihtoasemana. Reittiverkoston laajentuminen tapahtuu oman kapasiteetin lisäyksen sekä yhteistyön laajentumisen kautta.

Finnairilla on varmistettuja luottolupauksia noin 300 miljoonan euron arvosta sekä pankkitakauksen edellyttävät 250 miljoonan euron luottolupaus Euroopan

investointipankilta ja runsaan 400 miljoonan euron eläkevarojen takaisinlainausmahdollisuus. Finanssikriisi heijastuu Finnairin laivastouudistuksen rahoittamiseen ensisijaisesti vieraan pääoman kustannusten sekä leasingsopimusten hintatason kautta.

Finnairin polttoainekustannusten arvioidaan olevan kuluvana vuonna viimevuotista alemmat. Finnairin harjoittama suojauspolitiikka vaimentaa polttoaineen hinnanmuutoksia. Nykyisellä hintatasolla polttoainekulujen arvioidaan vuonna 2009 olevan yli 22 prosenttia Finnairin liikevaihdosta.

Maailmantalouden laskusuhdanteen arvioidaan heikentävän Finnairin kysyntää ja keskituottoja matkustaja- ja rahtiliikenteessä kaikilla markkinapaikoilla. Bruttokansantuote Euroopassa on kääntynyt laskuun. Aasian kansantalouksissa kasvuluvut ovat jääneet merkittävästi aiemmin ennustetuista.

Lomaliikenteessä näkyy talvimatkojen vahva ennakkomyynti vielä ensimmäisen neljänneksen ajan. Kuluttajien luottamuksen heikentyessä talouskehitykseen tulevan kesän lomamatkojen kysynnän arvioidaan olevan selvästi edellisvuotista heikompi ja ylitarjonnan painavan hintatasoa.

Finnair varautuu kapasiteettileikkauksiin koko reittiverkostossaan sekä kustannusten sopeuttamiseen kuluvan vuoden aikana. Vuonna 2009 Aasian-liikenteen sekä koko reittiliikenteen kapasiteetti laskee tähän mennessä tehtyjen päätösten perusteella noin kolme prosenttia.

Viime vuoden toukokuussa aloitettiin 50 miljoonan euron suuruinen kannattavuuden parantamisohjelma, jossa henkilöstökulusäästöjen osuus oli noin puolet. Tämän ohjelman arvioidaan toteutuvan täysimääräisesti vuonna 2009. Konsernissa käynnistetään kuitenkin uusi vastaavan suuruusluokan ohjelma, jonka säästö- ja tehostamiskohteita haetaan aktiivisesti.

Ensimmäisen vuosineljänneksen arvioidaan jäävän selvästi tappiolliseksi. Koko vuoden toiminnalliseen tulokseen vaikuttavat olennaisesti kysyntätilanne ja kustannuskehitys. Näkymä koko vuodelle on erittäin haastava.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Finnair Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 458,7 milj. euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa vuodelta 2008 ei jaeta.

FINNAIR OYJ
Hallitus

Tiedotustilaisuus

Finnair järjestää mediatilaisuuden 5.2.2009 klo 11 ja analytikkotilaisuuden klo 12.30. Paikka on Toimistotorni, Lentäjätie 3, Helsinki-Vantaan lentoasema. Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Hanna-Kaisa Nurmi, puh. (09) 818 4951 tai hanna-kaisa.nurmi@finnair.fi.

Finnair Oyj
Viestintä
Christer Haglund
viestintäjohtaja

Lisätietoja antavat:

talousjohtaja Lasse Heinonen
puh. (09) 818 4950
lasse.heinonen@finnair.fi

viestintäjohtaja Christer Haglund
puh. (09) 818 4007
christer.haglund@finnair.fi

talousviestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja Taneli Hassinen
puh. (09) 818 4976
taneli.hassinen@finnair.fi

<http://www.finnair.fi/sijoittaja>

FINNAIR-KONSERNIN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.1. – 31.12.2008

AVAINLUKUJA (Milj. euroa)

	2008	2007	Muutos	2008	2007	Muutos
	1.10.- 31.12.	1.10.- 31.12.	%	1.1.- 31.12.	1.1.- 31.12.	%
Liikevaihto	580,3	568,7	2,0	2 262,6	2 180,5	3,8
Tulos ennen poistoja ja leasemaksuja, EBITDAR *	28,1	70,6	-60,2	194,3	287,4	-32,4
Lentokaluston leasemaksut	20,8	20,6	1,0	82,6	81,2	1,7
Liikevoitto/-tappio, EBIT*	-12,5	24,4	-	6,6	96,6	-93,2
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	-43,8	0,2	-	-57,4	14,5	-
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja kertaluontoiset erät	-3,8	6,2	-	-1,3	30,4	-
Liikevoitto/-tappio, EBIT	-60,1	30,8	-	-52,1	141,5	-
Kauden tulos (emoyhtiön omistajille kuuluva osuus)	-44,1	26,9	-	-42,0	101,6	-

Liikevoitto, EBIT % liikevaihdosta *	-2,2	4,3	-	0,3	4,4	-93,4
EBITDAR % liikevaihdosta *	4,8	12,4	-	8,6	13,2	-34,8
Lentotoiminnan yksikkötuotot euro senttiä/RTK	68,8	72,2	-4,7	70,1	72,6	-3,5
Lentotoiminnan yksikkökulut euro senttiä/ATK	45,4	43,1	5,2	43,5	43,5	0,0
Tulos /osake e (laimentamaton)	-0,35	0,27	-	-0,33	1,04	-
Tulos /osake e (laimennusvaikutuksella)	-0,35	0,27	-	-0,33	1,04	-
Oma pääoma/ osake e	6,04	7,70	-21,6	6,04	7,70	-21,6
Bruttoinvestoinnit MEUR	13,1	62,00	-	232,8	326,3	-28,7
Bruttoinvestoinnit % liikevaihdosta	2,3	10,9	-	10,3	15,0	-
Omavaraisuusaste %				38,1	47,0	-18,9
Velkaantumisaste % (Gearing)				-11,6	-22,5	-
Oikaistu velkaantumisaste %				63,2	35,1	-
Rullaava 12 kk sijoitetun pääoman tuotto % (ROCE)				-2,5	14,2	-
Rullaava 12 kk oman pääoman tuotto % (ROE)				-4,8	12,9	-

* ilman myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eriä.

Lentotoiminnan yksikkökulut c/ATK = Reittiliikenne liiketoiminta-alueena ja lomalennot liiketoimintayksikön toimintakulut (ilman johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eriä) / konsernin ATKt

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Tulos / osake:

Kauden voitto

Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Oma pääoma/osake:

Oma pääoma

Tilinpäätöspäivän osakeantioikaistu osakemäärä

Velkaantumisaste, %:

Korolliset nettovelat *100

Oma pääoma + vähemmistöosuus

Operatiivinen liikevoitto:

Liikevoitto ilman myyntivoittoja, johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja kertaluonteisia eriä

Oma pääoma = emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus

Tilinpäätöstiedotteen luvut ovat tilintarkastamattomia.

Sijoitetun pääoman tuotto, %: (ROCE)

Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut *100

Taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)

Korolliset nettovelat:

Korolliset velat - korolliset varat - pörssiosakkeet

Omavaraisuusaste, %:

Oma pääoma + vähemmistöosuus *100

Taseen loppusumma - saadut ennakot

Oman pääoman tuotto, %: (ROE)

Tulos *100

Oma pääoma + vähemmistöosuus (keskiarvo)

KONSERNIN TULOSLASKELMA (Milj. euroa)

	2008	2007	Muutos	2008	2007	Muutos
	1.10.- 31.12.	1.10.- 31.12.	%	1.1.- 31.12.	1.1.- 31.12.	%
Liikevaihto	580,3	568,7	2,0	2 262,6	2 180,5	3,8
Valmistus omaan käyttöön	0,5	0,6	-16,7	1,6	3,0	-46,7
Liiketoiminnan muut tuotot	8,6	11,6	-25,9	27,1	52,8	-48,7
Liiketoiminnan tuotot	589,4	580,9	1,5	2 291,3	2 236,3	2,5
Liiketoiminnan kulut						
Henkilöstökulut	143,0	150,1	-4,7	541,0	541,5	-0,1
Polttoaineet	131,3	115,9	13,3	567,9	439,9	29,1
Lentokaluston leasemaksut	20,8	20,6	1,0	82,6	81,2	1,7
Muut vuokrat	20,8	15,3	35,9	69,3	63,8	8,6
Kaluston aineostot ja huolto	37,7	18,3	106,0	96,1	76,7	25,3
Liikennöimismaksut	49,2	42,9	14,7	188,5	177,0	6,5
Maaselvitys- ja cateringkulut	36,8	36,0	2,2	146,6	154,3	-5,0
Valmismatkatuotannon kulut	41,4	36,8	12,5	138,9	120,6	15,2
Myynti ja markkinointikulut	27,9	26,4	5,7	103,9	92,0	12,9
Poistot	22,4	25,6	-12,5	110,2	112,6	-2,1
Muut kulut	118,2	62,2	90,0	298,4	235,2	26,9
Yhteensä	649,5	550,1	18,1	2 343,4	2 094,8	11,9
Liikevoitto, EBIT	-60,1	30,8	-	-52,1	141,5	-
Rahoitustuotot	4,1	9,0	-54,4	22,1	17,2	28,5
Rahoituskulut	-5,1	-4,6	10,9	-26,7	-19,9	34,2
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,3	0,0	-	0,3	0,1	-
Tulos ennen veroja	-60,8	35,2	-	-56,4	138,9	-
Välittömät verot	16,9	-8,2	-	14,6	-36,8	-
Kauden tulos	-43,9	27,0	-	-41,8	102,1	-

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus	-44,1	26,9		-42,0	101,6	
Vähemmistölle kuuluva osuus	0,2	0,1		0,2	0,5	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos						
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa/osake	-0,35	0,27		-0,33	1,04	
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa/osake	-0,35	0,27		-0,33	1,04	

KONSERNIN TASE (Milj. euroa)

	31.12.2008	31.12.2007
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	48,1	46,6
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 272,1	1 168,9
Osuudet osakkuusyhtiöissä	6,1	5,7
Muut rahoitusvarat	21,5	13,8
Laskennalliset verosaamiset	49,8	10,4
Yhteensä	1 397,6	1 245,4
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	35,1	36,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	231,8	290,1
Muut rahoitusvarat	373,8	518,6
Rahavarat	18,3	21,5
Yhteensä	659,0	866,3
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	19,4	34,7
Varat yhteensä	2 076,0	2 146,4
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	75,4	75,4
Muu oma pääoma	696,3	909,9
Yhteensä	771,7	985,3
Vähemmistön osuus	1,1	1,7
Oma pääoma yhteensä	772,8	987,0
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	120,6	144,5
Rahoitusvelat	261,1	269,6
Eläkeveloitteet	6,1	15,8
Yhteensä	387,8	429,9
Lyhytaikaiset velat		
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1,5	12,1
Varaukset	61,5	53,6
Rahoitusvelat	48,5	54,5
Ostovelat ja muut velat	803,9	609,3
Yhteensä	915,4	729,5
Velat yhteensä	1 303,2	1 159,4
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 076,0	2 146,4

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (Milj. euroa)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma										
	Osake- pää- oma	Osake- anti	Ylikurs- si- rahas- to	Vara- rahasto	Suojaus- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellis- ten tilikau- sien voitto	Yhteensä	Vähem- mistö- osuus	Oma pää- oma yh- teen- sä
Oma pääoma 1.1.2007	75,4	0,0	20,4	147,7	-21,1	0,0	377,5	599,9	1,6	601,5
Muuntoerot							-0,1	-0,1		-0,1
Osingonjako							-8,9	-8,9	-0,4	-9,3
Osakeanti						244,9	0,0	244,9		244,9
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos					47,9			47,9		47,9
Kauden voitto							101,6	101,6	0,5	102,1
Oma pääoma yhteensä 31.12.2007	75,4	0,0	20,4	147,7	26,8	244,9	470,1	985,3	1,7	987,0

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (Milj. euroa)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma										
	Osake- pää- oma	Osake- anti	Ylikurs- si- rahas- to	Vara- rahasto	Suojaus- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Edellis- ten tilikau- sien voitto	Yhteensä	Vähem- mistö- osuus	Oma pää- oma yh- teen- sä
Oma pääoma 1.1.2008	75,4	0,0	20,4	147,7	26,8	244,9	470,1	985,3	1,7	987,0
Muuntoerot							0,0	0,0		0,0
Osingonjako							-31,9	-31,9	-0,5	-32,4
Vähemmistömuutos							0,0	0,0	-0,3	-0,3
Omien osakkeiden hankinta	0,0	0,0	0,0				-4,7	-4,7		-4,7
Luovutetut omat osakkeet/ Osakeperusteisten maksujen kustannus						2,3	0,0	2,3		2,3
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos					-137,3			-137,3		-137,3
Kauden voitto							0,0	-42,0	0,2	-41,8
Oma pääoma yhteensä 31.12.2008	75,4	0,0	20,4	147,7	-110,5	247,2	433,5	771,7	1,1	772,8

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (Milj. euroa)

	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007
Liiketoiminnan rahavirrat		
Kauden voitto	-41,8	102,1
Liiketoimet, joihin ei sisälly maksutapahtumaa 1)	117,2	100,0
Korkokulut ja muut rahoituskulut	26,7	19,9
Korkotuotot	-18,9	-11,9
Muut rahoitustuotot	-3,2	-5,1
Osinkotuotot	0,0	-0,2
Verot	-14,6	36,8
Käyttöpääoman muutokset:		
Myynti- ja muiden saamisten muutos	-2,7	2,4
Vaihto-omaisuuden muutos	1,0	2,4
Osto- ja muiden velkojen muutos	39,8	86,4
Maksetut korot	-13,1	-14,6
Maksetut rahoituskulut	-1,3	-2,3
Saadut korot	15,4	9,6
Saadut rahoitustuotot	3,2	0,5
Maksetut verot	12,5	-24,2
Liiketoiminnan nettorahavirta	120,2	301,8
Investointien rahavirrat		
Tytäryritysten luovutukset vähennettynä luovutushetken varoilla	0,0	0,6
Tytäryritysten hankinnat	-3,2	-0,6
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-12,7	-15,4
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-215,3	-346,2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien korkosijoitusten nettomuutos	183,1	-205,6
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti	69,0	65,2
Saadut osingot	0,0	0,2
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-7,8	1,7
Investointien nettorahavirta	13,1	-500,1
Rahoituksen rahavirrat		
Lainojen nostot	4,9	95,6
Lainojen takaisinmaksut ja muutokset	-50,0	-115,0
Osakeanti	0,0	244,9
Omien osakkeiden hankinta	-4,7	0,0
Maksetut osingot	-31,9	-8,9
Rahoituksen nettorahavirta	-81,7	216,6
Rahavirtojen muutos	51,6	18,3
Rahavarojen muutos		
Rahavarat tilikauden alussa	291,8	273,5
Rahavirtojen muutos	51,6	18,3
Rahavarat tilikauden lopussa	343,4	291,8

Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007
1) Liiketoimet, joihin ei sisälly maksutapahtumaa		
Poistot	110,2	112,6
Työsuhde-etuudet	-10,3	6,8
Muut oikaisut	17,3	-19,4
Yhteensä	117,2	100,0
Muut rahoitusvarat	373,8	518,6
Rahavarat	18,3	21,5
Lyhytaikaiset rahavarat taseessa	392,1	540,1
Yli 3 kuukauden päästä erääntyvät	-39,6	-222,7
Myytävissä olevat osakkeet	-9,1	-25,6
Rahavirtalaskelman rahavarat yhteensä	343,4	291,8

KONSERNIN TILINPÄÄTÖSTIEDOTTEEN LIITETIEDOT

1. LAADINTAPERUSTA

Konsernin tilinpäätöstiedote on laadittu 9.2.2007 annetun arvopaperin liikkeellelaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta koskevan valtiovarainministeriön asetuksen mukaisesti ja IAS 34, Osavuositarkastukset standardia noudattaen.

2. LAADINTAPERIAATTEET

Laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernin tilinpäätöksessä 2008 noudatettavien kansainvälisten tilinpäätösstandardien kanssa.

Seuraavat konsernin kannalta olennaisiksi todetut uudet standardit, standardien muutokset ja tulkintojen soveltaminen on otettu käyttöön vuoden 2008 alusta:

IFRIC 11, IFRS 2 – Konsernin ja omia osakkeita koskevat liiketoimet. Tulkinta selventää omia osakkeita tai konserniyhtiöitä koskevien liiketoimien käsittelyä emoyhtiön ja konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ohjeistamalla näiden luokittelua omiana pääomana maksettaviin tai käteisvaroina maksettaviin osakeperusteisiin liiketoimiin. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Lisäksi konserni on ottanut käyttöön seuraavan muutoksen standardeihin, joka on annettu vuoden 2008 aikana:

IAS 39 (Muutos) ja IFRS 7 (Muutos), Reclassification of Financial assets *. Muutos mahdollistaa rahoitusvarojen luokittelun pois kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista tai myytävissä olevista rahoitusvaroista tietyin ehdoin ja vain erityisissä tilanteissa. Tällaisessa tapauksessa on annettava tilinpäätöksessä lisätietoja. Muutos on ollut sovellettavissa 1.7.2008 alkaen. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Konsernin vuonna 2009 ja 2010 käyttöönotettavista IASB:n julkaisemista standardeista ja tulkinnoista tullaan selostamaan yksityiskohtaisesti tilinpäätöksen 2008 laadintaperiaatteissa.

3. KRIITTISET TILINPÄÄTÖSARVIOT JA – HARKINNAT

Osavuositarkastuksen ja tilinpäätöstiedotteen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulojen määriin. Arviot ja oletukset perustuvat tällä hetkellä Finnairin johdon tiedossa oleviin oletuksiin ja tekijöihin sekä sen tämänhetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi tulokset voivat erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisällytyneistä oletuksista johtuen mm. talouden epävarmuudesta.

4. SEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT

Liiketoimintasegmentit, Reittiliikenne, Lomaliikenne, Lentotoimintapalvelut ja Matkapalvelut, ovat konsernin ensisijainen raportointimuoto. Maantieteelliset segmentit, Suomi, Eurooppa, Aasia, Pohjois-Amerikka ja Muut, ovat konsernin toissijainen raportointimuoto. Liiketoimintasegmentit vastaavat vuositilinpäätöksessä raportoituja segmenttejä.

ENSISIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO- LIIKETOIMINTASEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT
1.1. – 31.12.2008

	Reittiliikenne	Lomaliikenne	Lentotoiminta- palvelut	Matkapalvelut	Konserni- eliminoinnit	Kohdistamat- tomat erät	Konserni
Milj. euroa							
Ulkoinen liikevaihto	1 634,9	447,1	106,8	73,8			2 262,6
Sisäinen liikevaihto	100,8	7,5	339,0	4,1	-451,4		0,0
Liikevaihto	1 735,7	454,6	445,8	77,9	-451,4	0,0	2 262,6
Liikevoitto	-27,6	26,7	10,9	1,8		-63,9	-52,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista						0,3	0,3
Rahoitustuotot						22,1	22,1
Rahoituskulut						-26,7	-26,7
Tuloverot						14,6	14,6
Vähemmistöosuus						-0,2	-0,2
Kauden tulos							-42,0
Muut erät							
Investoinnit	196,1	0,5	34,2	0,7	0,0	1,3	232,8
Poistot	77,4	0,4	30,5	1,5	0,0	0,4	110,2

ENSISIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO- LIIKETOIMINTASEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT
1.1. – 31.12.2007

	Reittiliikenne	Lomaliikenne	Lentotoiminta- palvelut	Matkapalvelut	Konserni- eliminoinnit	Kohdistamat- tomat erät	Konserni
Milj. euroa							
Ulkoinen liikevaihto	1 578,3	403,6	121,0	77,6			2 180,5
Sisäinen liikevaihto	107,0	6,0	312,9	4,7	-430,6		0,0
Liikevaihto	1 685,3	409,6	433,9	82,3	-430,6	0,0	2 180,5
Liikevoitto	79,2	24,2	16,9	2,9		18,3	141,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksista						0,1	0,1
Rahoitustuotot						17,2	17,2
Rahoituskulut						-19,9	-19,9
Tuloverot						-36,8	-36,8
Vähemmistöosuus						-0,5	-0,5
Kauden tulos							101,6
Muut erät							
Investoinnit	284,6	0,2	37,5	1,5	0,0	2,5	326,3
Poistot	81,7	0,4	26,0	1,6	0,0	2,9	112,6

LIKEVAIHTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

	2008	2007	Muutos	2008	2007	Muutos
	1.10.-31.12.	1.10.-31.12.	%	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	%
Milj. euroa						
Reittiliikenne	426,2	427,5	-0,3	1 735,7	1 685,3	3,0
Lomaliikenne	136,8	119,8	14,2	454,6	409,6	11,0
Lentotoimintapalvelut	115,8	113,4	2,1	445,8	433,9	2,7
Matkapalvelut	17,9	20,2	-11,4	77,9	82,3	-5,3
Konsernieliminoinnit	-116,4	-112,2	3,7	-451,4	-430,6	4,8
Yhteensä	580,3	568,7	2,0	2 262,6	2 180,5	3,8

LIIVEITOILTA ILMAN MYYNTIVOITTOJA, JOHDANNAISTEN KÄYVÄN ARVON MUUTOKSIA JA KERTALUONTEISIA ERIÄ VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

	2008		2007		Muutos	
	1.10.-31.12.	1.10.-31.12.	%	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	%
Milj. euroa						
Reittiliikenne	-27,6	20,0	-238,0	-30,1	76,2	-139,5
Lomaliikenne	12,1	9,7	24,7	26,7	24,2	10,3
Lentotoimintapalvelut	5,0	3,0	66,7	13,8	10,3	34,0
Matkapalvelut	-1,0	-0,9	11,1	2,1	2,9	-27,6
Kohdistamattomat erät	-1,0	-7,4	-86,5	-5,9	-17,0	-65,3
Yhteensä	-12,5	24,4	-151,2	6,6	96,6	-93,2

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN SEGMENTEITTÄIN

	2008		2007		Muutos	
	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	%	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	%
Reittiliikenne	4 254	4 151	2,5	4 151	4 151	0,0
Lomaliikenne	464	372	24,7	372	372	0,0
Lentotoimintapalvelut	3 650	3 674	-0,7	3 674	3 674	0,0
Matkapalvelut	1 078	1 129	-4,5	1 129	1 129	0,0
Muut toiminnot	149	154	-3,2	154	154	0,0
Yhteensä	9 595	9 480	1,2	9 480	9 480	0,0

TOISSIJAINEN RAPORTOINTIMUOTO- MAANTIETEELLISET SEGMENTIT

LIIVEIVAIHTO KONSERNIN ULKOPUOLELLE MYYNTIKOHTEITTAIN

	2008		2007		Muutos	
	1.10.-31.12.	1.10.-31.12.	%	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	%
Milj. euroa						
Suomi	127,1	111,2	14,3	434,3	419,7	3,5
Eurooppa	210,1	230,6	-8,9	965,8	992,8	-2,7
Aasia	191,4	185,9	3,0	710,8	626,3	13,5
Pohjois-Amerikka	15,7	13,7	14,6	67,6	63,2	7,0
Muut	36,0	27,3	31,9	84,1	78,5	7,1
Yhteensä	580,3	568,7	2,0	2 262,6	2 180,5	3,8

5. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia raportointikaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2008 konsernin vuosikertomuksessa esitettyjen tietojen kanssa.

Alla olevat taulukot esittävät konsernin suojauslaskennassa käytettävien johdannaissopimusten nimellisarvon tai määrän ja käyvän nettoarvon.

JOHDANNAISSOPIMUKSET (Milj. euroa)

Johdannaiset	31.12.2008		31.12.2007	
	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypäarvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypäarvo (Milj. euroa)
Valuuttajohdannaiset				
Suojauslaskennassa olevat erät (termiinit):				
Polttoaineen valuuttasuojaus	382,7	14,0	267,0	-20,0
Lentokoneostojen suojaus	484,7	26,8	463,0	-16,9
Leasemaksujen valuuttasuojaus	48,4	2,2	56,3	-3,9
Suojauslaskennassa olevat yhteensä	915,8	43,0	786,3	-40,8
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:				
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (termiinit)	74,4	3,2	2,7	0,0
Liiketoiminnan kassavirtojen suojaus (optiot)				
Osto-optiot	12,8	0,2	54,3	0,1
Myyntioptiot	18,8	-0,1	64,5	-0,6
Taseen suojaus (termiinit)	46,9	-2,3	47,2	-0,6
Yhteensä	152,9	1,0	168,7	-1,1
Valuuttajohdannaiset yhteensä	1 068,8	44,0	955,0	-41,9
	31.12.2008		31.12.2007	
	Nimellisarvo (tonnia)	Käypä arvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (tonnia)	Käypä arvo (Milj. euroa)
Hyödykejohdannaiset				
Suojauslaskennassa olevat erät:				
Lentopetrolitermiinit	591 300	-153,1	562 750	55,3
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:				
Lentopetrolitermiinit	71 700	-27,6	11 100	0,6
Gasoil termiinit	17 000	-5,5	21 900	2,7
Jet differential termiinit	340 500	6,9	395 000	1,1
Optiot				
Ostetut, lentopetroli	28 000	0,1	64 500	2,0
Asetetut, lentopetroli	28 000	-8,9	76 000	-0,7
Ostetut, gasoil	47 000	0,0	48 500	3,1
Asetetut, gasoil	63 500	-17,6	86 500	-0,5
Yhteensä		-205,6		63,5
	31.12.2008		31.12.2007	
	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypäarvo (Milj. euroa)	Nimellisarvo (Milj. euroa)	Käypäarvo (Milj. euroa)
Korkojohdannaiset				
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset				
Suojauslaskennassa olevat erät:	16,7	-7,3	26,9	-13,6
Suojauslaskennan ulkopuoliset erät:	11,7	-6,3	15,4	-10,1
Yhteensä	28,4	-13,6	42,3	-23,7
Koronvaihtosopimukset				
Suojauslaskennassa olevat erät:	0,0	0,0	0,0	0,0
Suojauslaskennassa ulkopuoliset erät:	20,0	0,1	20,0	1,0
Yhteensä	20,0	0,1	20,0	1,0
Osakejohdannaiset				
Optiot				
Osto-optiot, osake	0,0	0,0	16,1	8,4

6. YRITYSHANKINNAT JA MYYNNIT

Konsernin tytäryhtiö Oy Aurinkomatkat - Suntours Ltd Ab teki 23.10.2007 sopimuksen, jolla se osti osake-enemmistön kaikista kolmesta Calypso-yritysryhmään kuuluvasta venäläisestä yhtiöstä. Osakekannasta 80 % ja määräysvalta siirtyi tammikuussa 2008, jolloin yhtiö liitettiin osaksi konsernia. Kauppahinnasta on kirjattu investointina osakkeisiin 2,5 milj. euroa. Edellisellä tilikaudella hankitusta A/S Horizon Travel:sta on sopimuksen mukaisesti maksettu lisäkauppahintaa 0,4 milj.euroa.

7. TULOVEROT

Tuloslaskelmaan on merkitty tulokseen perustuvat toiminnalliset ja laskennalliset verot perustuen voimassaoleviin verokantoihin.

8. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Yhtiökokous päätti 27.3.2008 jakaa osinkoa 0,25 euroa osaketta kohti. Kokonaisosion määrä 31,9 miljoonaa euroa, perustuu rekisteröityjen osakkeiden määrään 1.4.2008. Osingot maksettiin 7.4.2008.

9. AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOS

	31.12.2008	31.12.2007
Kirjanpitoarvo kauden alussa	1 250,2	1 067,4
Lisäykset	273,2	326,3
Ennakoiden muutos	-4,6	35,8
Vähennykset	-69,0	-66,7
Poistot	-110,2	-112,6
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	1 339,6	1 250,2

Myytäväinä olevien hyödykkeiden osuus kauden alussa	34,7	7,6
Myytäväinä olevien hyödykkeiden osuus kauden lopussa	19,4	34,7

10. KOROLLINEN VIERASPÄÄOMA

Katsauskauden aikana konsernin lainoja lyhennettiin lyhennysohjelman mukaisesti, lisäksi joukkovelkakirjalainaa ostettiin 23,0 milj. eurolla takaisin. Muut kirjanpidossa esitetyt lainojen nostot liittyvät vanhoihin vakuudellisiin lainoihin, joiden poikkeuksellisesta sopimusrakenteesta johtuen nettolyhennys kirjataan bruttona sekä nostoksi että lyhennykseksi.

11. VASTUUSITOUMUKSET (Milj. euroa)

	31.12.2008	31.12.2007
Muut omasta puolesta annetut vakuudet, pantit	273,3	263,1
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta, takaukset	68,0	67,5
Yhteensä	341,3	330,6

Investointisitoumukset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä 31.12.2008 olivat 1.508,9 miljoonaa euroa (31.12.2007 1.311,1 miljoonaa euroa)

12. VASTUUT (Milj. euroa)

	31.12.2008	31.12.2007
Lentokaluston leasemaksuvastuut	285,9	324,8
Muut vastuut	202,5	177,7
Yhteensä	488,4	502,5

13. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiiritapahtumat esitetään vuoden 2008 tilinpäätöksessä. Tilinpäätöshetken jälkeen ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyritysten kanssa olivat raportointikaudella merkitykseltään erittäin vähäisiä.

14. LENTOLIIKENNESUORITTEET 1.1.-31.12.2008

	Koko- liikenne	Eurooppa	Pohjois- Amerikka	Aasia	Kotimaa	Reitti- liikenne yhteensä	Loma- liikenne	Rahti
Matkustajat (1000)	8 270	4 027	155	1 299	1 471	6 951	1 319	
Muutos % ed.v.	-4,4	-10,3	10,6	14,9	-13,5	-6,8	10,4	
Rahti ja posti (1000 kg)	102 144	20 698	7 508	67 447	3 125	98 778	606	102 144
Muutos % ed.v.	3,5	-7,6	1,4	14,0	-6,3	7,0	32,0	3,5
Tarjotut hkm (milj.)	29 101	8 425	1 197	12 202	1 392	23 215	5 886	
Muutos % ed.v.	8,3	-2,5	8,7	18,6	-5,9	7,9	9,7	
Myydyt hkm (milj.)	21 896	5 530	1 021	9 340	818	16 708	5 188	
Muutos % ed.v.	7,8	-5,5	10,6	16,5	-8,6	6,5	12,4	
Matkustajakäyttöaste %	75,2	65,6	85,2	76,5	58,8	72,0	88,1	
Muutos %-yks. ed.v.	-0,3	-2,1	1,5	-1,4	-1,7	-1,0	2,1	
Tarjotut tnkm (milj.)	4 485							971
Muutos % ed.v.	10,1							10,1
Myydyt tnkm (milj.)	2 545							583
Muutos % ed.v.	7,6							6,6
Kokonaiskäyttöaste %	56,7							60,0 *
Muutos %-yks. ed.v.	-1,3							-2,0

* Laskentaperusteena on käytetty keskimääräistä operatiivista kuljetuskapasiteettia.

15. TILIKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

Tilikauden päättymisen jälkeisistä tapahtumista on kerrottu tilinpäätöstiedotteen tekstiosassa.